

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoCsp/34/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619201022
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Štubniak
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6619201022.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Martina Štubniaka a sudkýň JUDr. Janky Benkovičovej a JUDr. Janky Boroškovej, v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 01 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému P. W., narodenému XX. XX. XXXX, trvale bytom T. XX, XXX XX V., o zaplatenie 3.483,59 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 5Csp/24/2019-143 z 2. decembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v II. a III. výroku z r u š u j e a vec mu v tomto rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 661,03 Eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 661,03 Eur od 22. 02. 2019 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok). V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol (II. výrok). Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 62,06 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým vyšší súdny úradník rozhodne o ich výške (III. výrok).

2. Súd prvej inštancie takto rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 3.483,59 Eur s úrokom z úveru 17,90 % ročne zo sumy 3.483,59 Eur od 22. 02. 2019 do zaplatenia a s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 3.483,59 Eur od 22. 02. 2019 do zaplatenia z titulu zmluvy o bežnom účte a o povolenom prečerpaní na ňom.

3. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia rozsudku rozsiahlo popísal priebeh sporu (str. 2 až 35), potom uviedol ktoré skutočnosti mal preukázané, citoval § 1 ods. 1, § 2 písm. f) a § 18 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a tiež citoval všeobecné obchodné podmienky a ďalej uviedol:

„24.Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobný návrh žalobcu je dôvodným iba v časti zaplatenia sumy vo výške 661,03 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 661,03 Eur od 22.02.2019 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobu v časti výšky poplatkov za upomienky za omeškanie s úhradou povoleného prečerpania v počte 7 in summa 87,50 Eur, za upomienky pri omeškaní spotrebiteľského úveru v počte 6 in summa 120,-Eur, debetné úroky z povoleného prečerpania v počte 52 in summa 2.615,06 Eur súd zamietol. Poplatok za upomienku predstavuje skutočnú úhradu náhradu nákladov banky, ktoré vznikli banke v súvislosti s omeškaním dlžníka najmä náklady banky za vyhotovenie a zaslanie upomienky, náklady spojené so zasielaním informácií do spoločného úverového registra, sledovaním ďalšieho správania dlžníka a podobne. Podľa žalobcu poplatok za upomienku predstavuje aj službu klientovi spočívajúcu v tom, že klient je v dostatočnom časovom predstihu informovaný o omeškaní a o následkoch nesplácania úveru a môže tak tieto negatívne následky odvrátiť. Žalobca nepreukázal doručovanie upomienok žalovanému, nedoložil tieto do spisu,

v tejto časti bol žalobný návrh žalobcu ako nedôvodný zamietnutý. Pokiaľ ide o samotné účtované poplatky titulom upomienky a rovnako aj úroky z úveru, samotný žalobca nielen v žalobe, ale aj vo svojom písomnom podaní poukázal len na znenie všeobecných obchodných podmienok. Čo sa týka poplatkov za upomienky a úrok, ktorý si účtoval žalobca vo výške debetných operácií 2.615,06 Eur, ten bol rovnako ako aj poplatky za upomienky predmetom zamietnutia žaloby. Súdu vôbec nie je zrejmé, z čoho tento úrok vo výške 2.615,06 Eur bol počítaný, v akej výške, z akej sumy a za aké obdobie.

25. V tejto súvislosti súd poukazuje na právne závery vyplývajúce z Rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/38/2018 zo dňa 18.12.2018, v ktorom odvolací súd uviedol, že informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný ako spotrebiteľ však túto možnosť nemal, keďže výška úroku v tomto prípade dokonca samotná povinnosť uhrádzať úrok nebola uvedená v spotrebiteľskej zmluve (uznesenie NS SR 2Cdo/245/2010). Odvolací súd uviedol, že za tohto stavu nemožno spochybníť, že uvedeným spôsobom sa spotrebiteľovi sťažuje orientácia v jeho zmluvných povinnostiach, ak niektoré z nich sú uvedené priamo v zmluve, no ďalšie mu vyplývajú z iného zmluvného dokumentu, pričom vzhľadom na jeho rozsiahlosť je orientácia v ňom problematická a dohľadanie povinností sankcií a ich výšky vzťahujúcich sa na porušenie určitej povinnosti je práčne a tá-ktorá sankcia, resp. iná povinnosť môže ľahko uniknúť pozornosti a byť prehliadnutá. Pri takejto zmluvnej koncepcii podmienok nie je ničím neobvyklým, že spotrebiteľ sa dozvie o existencii sankcie o jej výške za porušenie povinnosti až v čase, kedy si dodávateľ túto voči nemu uplatní. Odvolací súd nevyhlásil možnosť určenia konkrétnej výšky sankcie v dokumentoch tvoriacich prílohu zmluvy, je však nutné, aby zmluvné dojednania zakotvujúce povinnosti zmluvných strán boli zrozumiteľne a určito vymedzené už v základnom zmluvnom dokumente, k čomu však v tomto prípade nedošlo.

26. VOP úrokové sadzby predstavujú dokumenty k zmluve formulárového charakteru, ktoré ak aj obsahujú dojednanie o poplatkoch, sankciách, úrokoch, odplate, tieto splyývajú so všetkými nespočetnými informáciami do jedného celku tak, že priemerný spotrebiteľ v kontraktačnej fáze zmluvy je viac dezorientovaný než seriózne dodávateľom informovaný o význame tejto podmienky. VOP predstavujú rozsiahly súbor najrozmanitejších ustanovení s množstvom právnických či ekonomických termínov, v ktorých je problematické zorientovať sa osobe znalej práva, nielen ešte priemernému spotrebiteľovi. Súd rešpektuje výklad Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15, v zmysle ktorého článok 10 ods. 1 a ods. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102 EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti v článku 10 ods. 2 tejto smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči. Poznomenáva, že aj napriek tejto skutočnosti musí byť zachovaná požiadavka dobrej viery v záväzkovo právnom vzťahu. Rovnako je potrebné poukázať na Uznesenie Ústavného súdu Českej republiky I.ÚS/351/2/11, podľa ktorého je treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby neboli nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v nepriehľadne zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa uniknú. Pokiaľ tak napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a toto dojednanie nemôže požívať právnu ochranu.

27. Žalobca nepredložil súdu ani výzvu, resp. upomienku, z ktorej by vyplývalo, či a kedy žalovaného vyzval na dobrovoľné plnenie.“

4. Súd prvej inštancie následne citoval § 708 ods. 1 a 2, § 710, § 711 ods. 1, § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 5 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, 2, 3 a 5, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), čl. 8 a § 132 ods. 1 a 2, § 149, § 150 ods. 1, § 154 a § 215 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a potom v podstatnom dôvodil takto:

„43. Strana sporu má jednak povinnosť tvrdenia (§150 CSP) a jednak dôkaznú povinnosť. Proces dokazovania je vybudovaný výlučne na princípe prejednacosti, princípe kontradiktórnosti konania, ako aj koncentračnej zásade. Súd má obmedzenú dôkaznú iniciatívu a táto sa presúva na procesné strany (§

185 CSP). Následky spojené s nesplnením povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana sporu, ktorá tieto povinnosti nespĺnila. Z okruhu tvrdených skutočností žalobca vyvodzuje svoj nárok, pričom samotným tvrdením určuje aj predmet dokazovania, ktorého pravdivosť zisťuje súd z označených dôkazov. Súd teda iba usmerňuje konanie v tom smere, že skúma pravdivosť tvrdených skutočností k uplatňovanému nároku, hodnovernosť označených dôkazov k tvrdeným skutočnostiam a na záver vyhodnotí, či sa označenými dôkazmi tvrdené skutočnosti aj preukázali. Inter alia súd nemá povinnosť vyzývať žalobcu na predloženie dôkazov vzhľadom na právnu úpravu v CSP, navyše ak by to malo byť v neprospech spotrebiteľa, a to s dôrazom zachovania zásady materiálnej pravdy v spotrebiteľských veciach. Dôkazné bremeno, dôkazné tvrdenia a predkladanie dôkazov je na samotnom žalobcovi.

44. Z výpisu účtu žalovaného mal súd preukázaný záporný zostatok na účte k 02.07.2018 vo výške žalovanej sumy - 3483,29 Eur. Žalobca v žalobe uplatnenú pohľadávku bližšie nešpecifikoval. Z tabuľky prehľadu debetných a kreditných transakcií na účte žalovaného je evidentné, že kreditných transakcií bolo realizovaných v počte 258 in summa 35.971,65 Eur a debetných v počte 487 in summa 39.455,24 Eur. (č.l. 114 z opaku) Žalovanému boli vyúčtované poplatky za upomienky za omeškanie s úhradou povoleného prečerpania v počte 7 in summa 87,50 Eur, za upomienky pri omeškaní spotrebiteľského úveru v počte 6 in summa 120,-Eur, debetné úroky z povoleného prečerpania v počte 52 in summa 2.615,06 Eur. V časti kredit tabuľky je evidentné, že žalovaný splátky spotrebného úveru počet z transakcií 103 celková výška 3.035,09 Eur, splátky úveru počet 79 v sume 13814,71 Eur, bezhotovostná platba došla v počte 6 suma 13.832,80 Eur, úroky počet 4 výška 0,05, vklad v hotovosti počet 66 v sume 5.289,-Eur. V časti tabuľky debet, okrem vyššie spomenutých poplatkov sú inkorporované v celkovej sume 39.455,24 Eur aj splátky spotrebného úveru, ktoré boli v omeškaní v počte 77 v sume 2.047,36 Eur, splátky spotrebného úveru, v počte 205 v sume 13.189,26 Eur, poplatky za transakcie účtované inými bankami v počte 9 v sume 17,40 Eur, mesačný poplatok za vedenie účtu, v počte 51 v sume 305,49 Eur, hotovostné výbery žalovaného z bankomatu v euroregióne v počte 31 v sume 11.130,-Eur, bezhotovostné úhrady cez POS terminál v predajniach v počte 40 v sume 2.112,18 Eur, hotovostné výbery z bankomatu VolksBank, v počte 4 v sume 1.900,-Eur, bezhotovostné odchádzajúce úhrady v počte 2 v sume 230,99 Eur, výber v hotovosti na pobočke, v počte 3 v sume 5.700,-Eur.

Pokiaľ ide o úroky, žalobca musí tvrdiť z akej istiny boli úroky počítané, za aké obdobie a pri akej úrokovej sadzbe. Žalobca vo vzťahu k úrokom v žalobe uviedol sadzbu úroku 17,90 % ročne a v tabuľke ich v kreditnej časti špecifikoval počtom 4, výška transakcie 0,05, debetnej počet transakcií 52, celková výška 2.615,06 Eur, ostatné k úrokom neuviedol. Povinnosťou súdu nie je hľadať vo výpisoch z účtu medzi položkami transakcií sumy, ktoré žalovaný ako dlžník čerpal (resp. prekročil) a rovnako nie je povinnosťou súdu medzi položkami hľadať sumy, ktoré žalovaný vrátil a z ktorých súm a za aké obdobie si žalobca účtoval úrok a za aké úkony poplatky (z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu Trnava sp. zn. 23Co/117/2018 zo dňa 15. 04. 2019 v obdobnej veci totožného žalobcu). S týmto názorom sa súd plne stotožňuje. Strana má povinnosť tvrdenia, nemôže túto povinnosť prenášať na súd a požadovať, aby súd z predložených listín zisťoval a špecifikoval uplatnenú pohľadávku. V spotrebiteľských sporoch má pritom súd povinnosť skúmať, či nie sú uplatnené nároky z neprijateľných podmienok, ktoré sú neplatné, čo v tomto prípade nebolo možné, nakoľko žalobca riadne nešpecifikoval svoj nárok.

45. Na základe skutkových tvrdení v žalobe, vykonaného dokazovania a citovaných ustanovení súd dospel k záveru, že žaloba je len čiastočne dôvodná, v časti v ktorej súd žalobu zamietol žalobca neunesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno v súvislosti s povinnosťou, ktorú požadoval uložiť žalovanému, preto žalobu v časti vide infra zamietol.

46. Čo sa týka uplatneného nároku žalobcu na zmluvný úrok vo výške 17,90 %, súd konštatuje, že ukončenie rámcovej zmluvy úveru je jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorázové okamžité vrátenie celej požičanej sumy. V prípade spotrebiteľskej zmluvy je žalobca pri zosplatnení úveru povinný dodržiavať ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ k zosplatneniu došlo, žalobca ako veriteľ môže oprávnené od dlžníka požadovať zmluvné úroky len do vyhlásenia predčasnej splatnosti. Pokiaľ žalobca požadoval zmluvné úroky aj po tomto dátume súd žalobu žalobcu vo zvyšku zamietol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti rozsudku. Žalobca nemá právo na zaplatenie zmluvných úrokov po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Uvedený záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorá je odplátou za používanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú dlžníkovi do doby splatnosti. Pokiaľ teda žiadal žalobca priznať zmluvné

úroky aj po dátume predčasnej splatnosti úveru, bola jeho žaloba nedôvodná, a súd ju v tejto časti zamietol. Takýto právny názor je v súlade s právnym názorom, ktorý vyslovil v obdobnej veci Krajský súd Banská Bystrica v rozsudku č.k. 16Co/1006/2015 - 115 zo dňa 23.02.2017.“

5. Následne prvoinštančný súd v odsekoch 47 až 58 argumentoval, z akých dôvodov má veriteľ nárok na úrok z úveru len do doby predčasného zosplatnenia a preto „žalobcovi nepriznal nárok na úrok z úveru tak ako si uplatnil v žalobe in hoc casu, hoc est, žalobu v tejto časti zamietol.“ a tak „priznal žalobcovi iba sumu vo výške 661,03 Eur, ako rozdiel medzi sumou debetu in summa 39.455,24 Eur po odpočítaní položky poplatkov za upomienky na omeškanie s úhradou v počte 7, v sume 87,50 Eur, poplatkov za upomienky pri omeškaní spotrebiteľského úveru v počte 6, v sume 120,- Eur, a debetných úrokov v počte 52, v sume 2.614,06 = 36.632,68 - 35.971,65 Eur (suma kreditu) = 661,03 Eur. Úrok z omeškania uplatnený žalobcom vo výške 5,00 % od 22.02.2019 súd považuje za nárok dôvodný a uplatnený zmluvný úrok vo výške 17,90 % z vyššie uvedených dôvodov zamietol. O úrokoch rozhodol súd v súlade s § 517 ods. 1, ods. 2 OZ v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.“

6. O náhrade trov konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 ods. 2 CSP vzhľadom na úspech žalobcu v rozsahu 18,97 % (čo zodpovedá podielu sumy 661,03 Eur zo žalovanej sumy 3.483,59 Eur) a žalovaného v rozsahu 81,03 %, z čoho rozdiel je 62,06 % v prospech žalovaného.

7. V zákonnej lehote podal proti II. a III. výroku rozsudku odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť a vyhovieť žalobe v celom rozsahu.

8. V odvolaní v súvislosti s uplatneným nárokom na úrok poukázal na zmluvnú dokumentáciu (Dodatok k zmluve, jeho prílohu, VOP), ktorej preštudovanie a súhlas s ňou potvrdil žalovaný podpisom na zmluve. V dôsledku toho bola výška úroku upravená priamo v zmluve spolu s príslušnými VOP, pričom už v žalobe špecifikoval ako boli úroky vypočítané. Žalobca nesúhlasil ani s názorom prvoinštančného súdu, že veriteľ má nárok na úrok z úveru iba do zosplatnenia. Uviedol, že po vypovedaní zmluvy sa dlh navyšoval z titulu prekročenia, ktoré upravuje § 2 písm. f) a § 18 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a teda aj samotný zákon počíta s možnosťou, že zostatok na účte vzniknutý titulom prekročenia bude úročený. Zmluva o účte pre prípade prekročenia nemusí ako obligatórnu náležitosť obsahovať údaje uvedené v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, naopak podľa § 18 ods. 1 uvedeného zákona postačuje, aby veriteľ informoval spotrebiteľa na trvanlivom médiu o úrokovej sadzbe. Zákon podmieňuje nárok na úrok iba splnením informačnej povinnosti veriteľa vo vzťahu k majiteľovi účtu a táto povinnosť bola splnená. Úroková sadzba prekročenia pritom bola dohodnutá v prílohe č. 1 dodatku k zmluve. Vo vzťahu k poplatkom žalobca v odvolaní poukázal na ust. § 31 ods. 2 a 4 zákona o platobných službách tvrdiac, že z týchto ustanovení nevyplýva, že poplatky za poskytovanie platobných služieb musia byť individuálne dojednané. V prejednávanej veci boli všetky poplatky uvedené v sadzobníku poplatkov, ktorý je súčasťou zmluvy. Ak súčasne považoval prvoinštančný súd žalobu za neúplnú, mal ho postupom podľa § 129 ods. 1 CSP vyzvať na jej doplnenie, resp. opravu. Prvoinštančný súd ho však na doplnenie žaloby predložením upomienok nevyzval, meritórne vo veci rozhodol a tým mu odňal možnosť uplatňovať procesné práva.

9. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Podľa neho sú upomienky „neplatné pre rozpor s dobrými mravmi“, pretože upomínanie nie je služba na jeho požiadanie. Všeobecné obchodné podmienky nepodpísal a preto nimi nie je viazaný. Žalobca nepreukázal, že by mu zasielal výpisy z účtu a upomienky. Dohodnuté úroky z poskytnutého úveru patria veriteľovi len do splatnosti dlhu, v prípade zosplatnenia úveru už dlžník nemá povinnosť platiť úroky z úveru.

10. V replike a duplike strany iba zopakovali už prv uvedené skutočnosti.

11. Na základe odvolania žalobcu krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku (II. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (III. výrok) a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec v tomto rozsahu prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Po preskúmaní spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a je potrebné v napadnutej časti zrušiť rozsudok prvoinštančného súdu, ktorý z vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a súčasne vec aj nesprávne právne posúdil.

13. Odvolací súd konštatuje, že podanou žalobou sa žalobca domáhal zaplata sumy 3.483,59 Eur s úrokom z úveru 17,90 % ročne zo sumy 3.483,59 Eur od 22. 02. 2019 do zaplata a s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 3.483,59 Eur od 22. 02. 2019 do zaplata.

14. Žalobca v žalobe uviedol, že jeho právny predchodca uzavrel so žalovaným dňa 09. 08. 2013 rámcovú zmluvu o bežnom účte a toho istého dňa aj dodatok k nej. Na základe zmluvy žalobca zriadil a viedol pre žalovaného bežný účet a poskytoval mu služby súvisiace s vedením účtu spolu s možnosťou poskytnutia úverového rámca formou povoleného prečerpania a túto možnosť žalovaný využil. Žalobca odkázal na konkrétne ustanovenia zmluvy, dodatku k nej, jeho prílohy č. 1 a všeobecných obchodných podmienok. V žalobe ďalej špecifikoval výšku dlhu žalovaného formou tabuľky v anglickom jazyku označujúcej rámcovo druh a počet jednotlivých kreditných a debetných položiek, ktoré zaevidoval na bežnom účte žalovaného s tým, že rozdiel medzi kreditnými a debetnými položkami predstavuje zápornú sumu a je dlhom žalovaného.

15. Následne vzhľadom na námietku žalovaného o nezrozumiteľnosti a neprehľadnosti špecifikácie uplatneného dlhu žalobca v rámci svojho vyjadrenia zo dňa 11. 06. 2019 (č. l. 114 a nasl. spisu) opätovne formou rovnakej tabuľky popísal ako dospel k výške žalovaného nároku s tým rozdielom, že v tejto už kreditné a debetné položky popísal v slovenskom jazyku, okrem dvoch kreditných položiek „call loans CR“ s počtom transakcií 103 v celkovej sume 3.035,09 Eur a „Customer Lending“ s počtom transakcií 79 v celkovej výške 13.814,71 Eur. V tabuľke okrem iného konkretizoval, že debetné položky splátky spotrebného úveru, ktoré boli v omeškani v celkovej sume 2.047,36 Eur a splátky spotrebného úveru v celkovej sume 13.189,26 Eur sa týkajú úveru, ktorý „nesúvisí so zmluvami v tomto konaní“ a takisto nesúvisí so zmluvami v tomto konaní debetná položka „upomienka pri omeškani spotrebného úveru“ v celkovej sume 120,- Eur.

16. Prvoinštančný súd potom pri svojom rozhodovaní z tejto tabuľky vychádzal ako je to zrejmé zo 44. odseku odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom však súčasne uviedol, že žalobca v žalobe uplatnenú pohľadávku bližšie nešpecifikoval a ďalej, že ani vo vzťahu k žalovaným úrokom žalobca riadne nešpecifikoval svoj nárok a preto neuniesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno.

17. Napriek tomu však súd prvej inštancie pri výpočte nároku, ktorý žalobcovi priznal v sume 661,03 Eur s príslušenstvom (60. odsek odôvodnenia) vychádzajúc z predmetnej tabuľky postupoval tak, že od celkového debetu v sume 39.455,24 Eur odpočítal podľa neho nedôvodne uplatnené poplatky za upomienky za omeškani s úhradou v celkovej sume 87,50 Eur, poplatky za upomienky pri omeškani spotrebiteľského úveru v celkovej sume 120,- Eur a debetné úroky v celkovej sume 2.615,06 Eur a následne od takto zistenej sumy 36.632,68 Eur odpočítal súčet kreditných položiek vo výške 35.971,65 Eur.

18. Odvolací súd na základe toho konštatuje, že prvoinštančný súd teda vychádzal z údajov tabuľky, o ktorých jednak po skutkovej stránke dobre nevedel čo vlastne znamenajú („call loans CR“, resp. „Customer Lending“), pretože toto žalobca nijak neozrejmil, a jednak akceptoval aj tie položky, o ktorých sám žalobca bez bližšieho vysvetlenia prehlásil, že s týmto konaním nesúvisia (viď debetné položky splátky spotrebného úveru, ktoré boli v omeškani v celkovej sume 2.047,36 Eur, splátky spotrebného úveru v celkovej sume 13.189,26 Eur a upomienky pri omeškani spotrebného úveru v celkovej sume 120,- Eur).

19. Odvolací súd nepovažuje za týchto okolností postup prvoinštančného súdu za správny, pretože bolo potrebné najprv postupom podľa § 150 ods. 2 CSP vyzvať žalobcu na doplnenie skutkových tvrdení, aby tak bolo zrejmé, čo presne je predmetom žaloby. Uvedený nedostatok, kedy podľa odvolacieho súdu prvoinštančný súd nemal riadne ujasnený predmet konania sa potom prejavil aj v tom, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku ani dostatočne nevyplýva, aký nárok bol vlastne žalobcovi priznaný, či to bolo na podklade povoleného alebo nepovoleného prečerpania alebo na inom základe, keď na jednej strane prvoinštančný súd tvrdí, že žalobca uplatnenú pohľadávku nešpecifikoval, na druhej strane však žalobe čiastočne vyhovel. Toto zistenie je pre ďalšie konanie podstatné minimálne z toho hľadiska, že kým

povolené prečerpanie je v § 2 písm. e) zákona o spotrebiteľských úveroch definované ako forma spotrebiteľského úveru, ktorý umožňuje spotrebiteľovi disponovať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku jeho platobného účtu, ktorý má vedený u veriteľa, prekročenie (ako „nepovolené prečerpanie“) je zadefinované v § 2 písm. f) cit. zákona tak, že sa jedná o automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. Na oba finančné nástroje sa pritom vzťahujú podľa cit. zákona rozdielne podmienky v zmysle § 10, resp. § 18 cit. zákona. V tomto smere žalovaný vo vyjadrení zo dňa 22. 05. 2019 namietal, že výška úverového rámca povoleného prečerpania mu nebola oznámená, pričom žalobca v doterajšom konaní ani neuviedol, akú mala hodnotu. Odvolací súd tu len poznamenáva, že I. výrok rozsudku nebol odvolaním napadnutý, nadobudol preto právoplatnosť a teda nie je už možné sa ním zaoberať, avšak ustálenie výšky dlhu žalovaného je pre ďalšie konanie rozhodujúce.

20. Nedostatok skutkových tvrdení žalobcu je zrejmy tiež v tom, že z doterajšieho konania je zistiteľné, že zmluvný vzťah sporových strán založený rámcovou zmluvou o bežnom účte zo dňa 09. 08. 2013 žalobca ukončoval výpoveďou zo dňa 13. 02. 2018 (č. I. 124 spisu), ale už žalobca neuviedol, ktoré dojednanie ho na tento postup oprávňovalo (a súd sa tým nezaoberal v rozhodnutí), pričom odvolací súd poznamenáva, že podľa predložených výpisov z účtu bol účet v debete nepretržite už od roku 2014. Z konania teda nie je zrejmé, na základe čoho vzniklo právo žalobcovi domáhať sa zaplataenia dlhu, t. j. kedy sa stal dlh žalovaného splatným. V odvolaní žalobca uviedol, že došlo k výpovedi, kedy sa mal dlh navyšovať „z právneho titulu prekročenia“ (viď č. I. 173 spisu) a toto zistenie je dôležité nielen preto, že z doterajšieho konania nie je zrejmé, či výpoveď bola tou právnou skutočnosťou, ktorá založila oprávnenie žalobcu žiadať žalovaného o úhradu dlhu (ktorá teda spôsobila jeho zročnosť), ale aj preto, že od toho sa odvíja nárok na úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ, ktoré prvoinštančný súd priznal bez bližšieho vysvetlenia odo dňa 22. 02. 2019, od kedy ho žalobca žiada aj z časti nároku, ohľadne ktorého bola žaloba zamietnutá.

21. Pokiaľ ide o nepriznané poplatky za upomienky, prvoinštančný súd v tejto časti žalobu zamietol s konštatovaním, že žalobca nepreukázal doručovanie upomienok žalovanému. Odvolací súd však z obsahu spisu zistil, že ani v tomto smere žalobca žalobu nekonkretizoval, neuviedol aké upomienky, kedy a akým spôsobom žalovanému zasielal a preto prvoinštančný súd nemohol žalobu zamietnuť len s konštatovaním o nepreukázaní doručovania upomienok, ak tomu nepredchádzal postup podľa § 150 ods. 2 CSP, na základe ktorého by žalobca mohol doplniť skutkové tvrdenia o tom, o aké upomienky sa jednalo a v nadväznosti na to si aj splniť dôkaznú povinnosť. Záver prvoinštančného súdu tu možno označiť za prekvapivý o to viac, že žalovaný voči poplatkom za upomienky žiadnu obranu nepredostrel a navyše odvolací súd poznamenáva, že sám žalobca uviedol, že „upomienky pri omeškaní spotrebiteľského úveru“ sa týkajú úveru, ktorý nesúvisí so zmluvami v tomto konaní. Čiže prinajmenšom preto mal žiadať prvoinštančný súd žalobcu o vysvetlenie, prečo si uplatňuje aj také poplatky za upomienky, ktoré nemajú základ v zmluvách predložených v tomto spore. Okrem toho súd prvej inštancie naznačoval, že dojednanie o úrokoch a poplatkoch nemôže byť obsiahnuté v inej zmluvnej dokumentácii než v samotnej zmluve (viď 25. a 26. odsek odôvodnenia rozsudku), ale žiaden právny následok potom z toho vo vzťahu k prejednávanej veci nevyvodil, keď zamietnutie založil na nepreukázaní upomienok.

22. Obdobne mal prvoinštančný súd postupovať aj vo vzťahu ku kapitalizovaným „účtovným debetným úrokom z povoleného prečerpania, resp. prekročenia“, ktoré žalobca uplatnil v sume 2.615,06 Eur a ohľadne, ktorých bola žaloba zamietnutá z dôvodu, že prvoinštančnému súdu nebolo zrejmé, z čoho tento úrok bol počítaný, v akej výške, z akej sumy a za aké obdobie. Ak to súdu zrejmé nebolo, mal podľa § 150 ods. 2 CSP na špecifikáciu žalobcu vyzvať a pokiaľ by ten výzve nevyhovел, až potom by bolo možné žalobu v tejto časti zamietnuť (nie odmietnuť, keďže taký následok prichádza do úvahy iba v prípade, že žaloba nie je z hľadiska jej náležitostí podľa § 127 ods. 1 v spojení s § 132 CSP prejednatelnou, čo nebol tento prípad).

23. V uvedených súvislostiach odvolací súd plne súhlasí s prvoinštančným súdom, že nie je úlohou súdu hľadať vo výpisoch z účtu jednotlivé transakcie, resp. ako a z akých súm boli úroky účtované. Je ale povinnosťou súdu podľa § 150 ods. 2 CSP vyzvať stranu, aby rozhodujúce skutkové tvrdenia doplnila, ak tie doteraz urobené nie sú postačujúce pre posúdenie veci.

24. Napokon prvoinštančný súd zamietol žalobu aj pokiaľ išlo o žalobcom uplatnené „úroky z úveru“ vo výške 17,9 % zo sumy 3.483,59 Eur od 22. 02. 2019 do zaplatenia. Poukazujúc na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov, Najvyššieho súdu SR i Ústavného súdu SR dospel k záveru, že pokiaľ došlo k zosplatneniu úveru, žalobca ako veriteľ môže oprávnenne od dlžníka požadovať zmluvné úroky len do vyhlásenia predčasnej splatnosti. Odhliadnuc od toho, že prvoinštančný súd nikde nevysvetlil, ktorým úkonom a kedy žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru (a akého úveru vlastne), rozhodoval v čase kedy otázka nároku na úroky z úveru po vyhlásení jeho predčasnej splatnosti bola súdmi rozhodovaná rôzne. Po rozhodnutí prvoinštančného súdu však Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16. 06. 2020 vyslovil názor, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí a nejde o rozhodnutie ojedinelé, pretože naň nadviazal Najvyšší súd SR napr. aj v rozhodnutiach sp. zn. 6Cdo/193/2018 zo dňa 28. 08. 2020, sp. zn. 2Cdo/13/2020 zo dňa 30. 06. 2020, sp. zn. 8Cdo/147/2020 zo dňa 26. 08. 2020, 3Cdo/113/2019 zo dňa 29. 06. 2020, sp. zn. 7Cdo/118/2019 zo dňa 26. 08. 2020, atď.. Čiže táto otázka je už judikatúrou Najvyššieho súdu SR vyriešená.

25. Odvolací súd tým poukazuje na to, že prvoinštančný súd s odkazom na konkrétne zistené skutočnosti neuviedol ako dospel k záveru o predčasnom zosplatnení a o aký úver sa jednalo. Súčasne argumentoval vtedajšou súdnou praxou vzťahujúcou sa na prípady, v ktorých bolo vrátenie úveru dohodnuté na určitý čas po uzavretí úverovej zmluvy a veriteľ o vrátenie požiadal dlžníka predčasne (lebo neplnil dohodnuté splátky). V prejednávanej veci je však situácia odlišná v tom, že zatiaľ z konania nevyplývalo, že žalovaný ako dlžník mal úver v konkrétnej výške vrátiť vo vopred dohodnutom čase a žalobca ako veriteľ vyvolal jeho predčasnú splatnosť (v súdnej veci žalobca argumentoval výpoveďou zmluvy z bežného účtu s povoleným prečerpaním, na ktorom účte mal mať žalovaný aj tzv. prekročenie ako nepovolený debet). Preto prvoinštančný súd predčasne a teda nesprávne vychádzal z názorov súdnej praxe, ktoré na túto vec nedopadali.

26. Vzhľadom na uvedené nedostatky odvolací súd zrušil v napadnutom rozsahu rozsudok prvoinštančného súdu, ktorý po vrátení veci bude postupovať v popísanom smere a teda vyzve žalobcu na doplnenie rozhodujúcich skutkových tvrdení tak ako ich absenciu vytkol odvolací súd. Následne sa prvoinštančný súd vysporiada s právnym posúdením uplatneného nároku, za ktoré odvolací súd nepovažuje pomerne bohatú citáciu právnych predpisov na jednom mieste odôvodnenia rozsudku bez konkrétneho poukazu a vysvetlenia na konkrétne ustanovenia v ďalšom texte odôvodnenia. Nové rozhodnutie okresný súd zdôvodní tak, aby spĺňalo zákonné kritériá uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP, z ktorého ustanovenia odvolací súd zdôrazňuje jasnosť a výstižnosť odôvodnenia rozsudku.

27. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP). V novom rozhodnutí rozhodne prvoinštančný súd i o náhrade trov celého, teda aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.